

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/85

T.C.
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/2286

Karar No. 2025/7616

Tarihi: 07.05.2025

- USULÜ KAZANILMIŞ HAK
- HİZMET TESPİTİ

ÖZETİ: Mahkemenin, Yargıtay Dairesince verilen bozma kararına uyması sonunda, kendisi için o kararda gösterilen şekilde inceleme ve araştırma yaparak, yine, o kararda belirtilen hukuki esaslar gereğince hüküm verme yükümlülüğü doğar. “Usuli kazanılmış hak” olarak tanımlayacağımız bu olgu; Mahkemeye, hükmüne uyduğu Yargıtay bozma kararında belirtilen çerçevede işlem yapma ve hüküm kurma zorunluluğu getirir. (09.05.1960 tarihli ve 21/9 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı, Hukuk Genel Kurulunun 12.07.2006 tarihli, 2006/9-508 E., 2006/521 sayılı kararı).

Mahkemenin, Yargıtayın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. (Prof. Dr. Baki Kuru, Usuli Müktesep Hak (Usule İlişkin Kazanılmış Hak) Dr. A. Recai Seçkin’e Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 351 Ankara, 1974, sayfa 395 vd.)

Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Bozma kararına uymuş olan mahkeme kesinleşen bu kısımlar hakkında yeniden inceleme yaparak karar veremez. Bir başka anlatımla, kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur. (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

Mahkemece yapılacak iş, işin kapasitesi, çalışmanın niteliği ve süresi, kısmi ya da tam gün olup olmadığı hususunu belirlemek için re'sen araştırma kapsamında sadece taraf tanıkları ile yetinilmeyip civar kapıcılar ve varsa market çalışanları, daire sakinleri resen dinlenerek tanık beyanlarının sağlığı denetlenmeli, davacı ve ailesinin oturdukları meskenin elektrik ve su aboneliğinin ne zaman başladığı ve aboneliğin kimin adına yapıldığı, davaya konu apartmanın kömür yakılan merkezi kalorifer sistemiyle mi yoksa doğal gaz vasıtasıyla mı ısıtıldığı, sonradan doğal gazlı sisteme geçilip geçilmediği, apartmanın kalorifer tesisatının çalıştırılmasından davacının sorumlu olup olmadığı, bu konuda ateşçi belgesinin olup olmadığı araştırılmalı, davalı apartman yönetimi bulunmasa dahi ilgili apartmana ait dava konusu dönemle ilgili gelir-gider ve karar defteri, ödeme belgeleri gibi kayıtlar varsa getirtilmeli, bu kayıtlar üzerinde davacının işe alınması, işten çıkarılması, varsa davacıya yapılan ödemeler vb. konularda inceleme yapılmalı, uyuşmazlık konusu husus hiç bir kuşku ve tereddüte yer vermeyecek şekilde tespit olunmalı ve tüm deliller toplandıktan elde edilecek sonuca göre karar verilmelidir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar; davalılardan Kurum ve Ercan Çiftçi vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Kadir Dermancıoğlu tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Apartman Yönetiminde 26.01.2006 tarihinde işe başladığını ve dava tarihine kadar kesintisiz çalıştığını belirterek 26.07.2007-26.07.2012 tarihleri arasında kıçalışmalarının tespitini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Babam Apartmanı Kat Malikleri Yönetimini temsilen Çiğdem Şahin 22.08.2012 havale tarihli cevap dilekçesinde özetle; kendisinin kiracı olduğunu, söz konusu binada 7 bağımsız bölüm bulunduğunu bu nedenle tebligatın kat maliklerine çıkarılması gerektiğini beyan etmiştir.

Davalı SGK vekili cevap dilekçesinde özetle; davacının işe ilk giriş tarihinin Kurum kayıtlarında yer alan tarih olduğunu, başkaca hizmetine rastlanmadığını, bu gibi hizmet tespitine yönelik davaların kamu düzenini ilgilendiren davalardan olduğunu, titizlikle araştırılması gerektiğini, sadece tanık beyanına dayanarak hüküm verilmemesi gerektiğini, tanık beyanlarına dayanılacak ise de, tanıkların davacının çalıştığı iddia edilen yerde çalışan, işi bilen, davacıyı tanıyan, bordrolarda adı geçen kişilerden olmasına dikkat edilmesi gerektiğini beyanla açılan davanın reddine, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davacı tarafa yükletilmesine karar verilmesini gerektiğini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 19.10.2021 tarihli kararı ile davanın kısmen kabul kısmen reddine, davacının; 26.07.2007.....26.07.2012 tarihleri arasında davalı Babam Apartmanı Yönetiminde çalıştığının tespitine, fazlaya ilişkin talebin reddine, karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

İlk Derece Mahkemesinin 19.10.2021 tarihli kararının süresi içinde davahlar Ayşe Fiğen Anafarta, Recep Uslu, Selçuk Demir, Şahin Aydın, Şükran Daş vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, ...dosyanın incelenmesinde, hükmün Apartman Yönetimi hakkında kurulduğu, oysa Apartman Yönetiminin bulunmadığı yönünde dosyada Çiğdem Şahin'in Apartman Yönetimi bulunmadığını, kendisinin kiracı olduğunu davanın kat maliklerine karşı açılması gerektiğini beyan ettiği dilekçe ve ekinde vekaletnameler ile birlikte; 26.12.2014 tarihinde Yıldız Burinçiyeva, Şahin Aydın, Recep Uslu, Şükran Daş, Şükran Ekemen, Selçuk Demir, Ayşe Fiğen Anafarta vekili tarafından Apartman Yönetimi ve Yöneticisi bulunmadığından fer'i müdahale talebinde bulunduğu, yine aynı tarihli ayrı temyiz dilekçesi ile de, bu kişiler adına temyiz isteminde bulunduğu, Mahkemece bu hususun açıklığa kavuşturulmadığı, hakkında hüküm kurulan Babam Apartman Yönetiminin taraf ve dava ehliyetinin bulunmaması halinde, hakkında verilen kararın infaz edilemeyeceği gözetilmeli, Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamında Apartman Yönetim Kurulunun bulunmadığının anlaşılması halinde, kat maliklerine husumet düşeceği gözetilip bu kimselerin yöntemince ve tümüyle taraf kılınıp kılınmadığı irdelenerek ve verilecek hükmünde onlar hakkında kurulması gerektiği nazara alınarak hüküm kurulmalıdır.

Mahkeme kabulüne göre ise temyiz eden Şükran Daş'ın talep edilen dönemde kat maliki bulunup bulunmadığı araştırılmalı, kat maliki olduğunun ve apartman yönetiminin de bulunmadığının anlaşılması halinde yöntemince taraf kılınmalıdır. Yine Mahkemece verilen hüküm Babam Apartman yönetimi hakkında kurulmuş olup, temyiz eden kat malikleri hakkında reddin gerekçesi anlaşılmadığı gibi, kat maliklerinin Babam Apartman Yönetimi ile birlikte yargılama giderlerinden sorumlu tutulması da ayrıca çelişkili olmuştur, gerekçesiyle bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kısmen kabulüne karar verilerek davacının dava konusu Babam Apartmanı'nda;26.07.2007.....26.07.2012 tarihleri arasında çalıştığının tespitine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1-Davalı Kurum vekili:

Eksik inceleme ile karar verildiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

2.Davalı Ercan Çiftçi vekili

a. İnançlı işlem ile dairenin alındığını ve devredildiğini, bu nedenle kendisi yönünden husumetten davanın reddi gerektiğini,

b.Tanık anlatımları ile de davanın kanıtlanmadığını belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, hizmet tespiti istemine ilişkindir.

1. Mahkemenin, Yargıtay Dairesince verilen bozma kararına uyması sonunda, kendisi için o kararda gösterilen şekilde inceleme ve araştırma yaparak, yine, o kararda belirtilen hukuki esaslar gereğince hüküm verme yükümlülüğü doğar. “Usuli kazanılmış hak” olarak tanımlayacağımız bu olgu; Mahkemeye, hükmüne uyduğu Yargıtay bozma kararında belirtilen çerçevede işlem yapma ve hüküm kurma zorunluluğu getirir. (09.05.1960 tarihli ve 21/9 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı, Hukuk Genel Kurulunun 12.07.2006 tarihli, 2006/9-508 E., 2006/521 sayılı kararı).

Mahkemenin, Yargıtayın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. (Prof. Dr. Baki Kuru, Usuli Müktesep Hak (Usule İlişkin Kazanılmış Hak) Dr. A. Recai Seçkin’e Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 351 Ankara, 1974, sayfa 395 vd.)

Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Bozma kararına uymuş olan mahkeme kesinleşen bu kısımlar hakkında yeniden inceleme yaparak karar veremez. Bir başka anlatımla, kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur. (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

2-Eldeki davada ise Mahkemece verilen önceki kararların, bozma içeriğinde belirtilen ilkeler çerçevesinde araştırma yapılması gereği belirtilerek Dairemizce bozulmuştur. Mahkeme tarafından bozmaya uyulmuştur. Ancak bozmanın gereği yerine getirilmemiştir.

Mahkemece bozma sonrası, tapu kaydı getirtilerek taraf teşkili sağlanmış ve davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ise de karar eksik inceleme ve araştırmaya dayalıdır.

3.Mahkemece yapılacak iş,işin kapasitesi, çalışmanın niteliği ve süresi, kısmi ya da tam gün olup olmadığı hususunu belirlemek için re’sen araştırma kapsamında sadece taraf tanıkları ile yetinilmeyip civar kapıcılar ve varsa market çalışanları, daire sakinleri resen dinlenerek tanık beyanlarının sağlığı denetlenmeli, davacı ve ailesinin oturdukları meskenin elektrik ve su aboneliğinin ne zaman başladığı ve aboneliğin kimin adına yapıldığı, davaya konu apartmanın kömür yakılan merkezi kalorifer sistemiyle mi yoksa doğal gaz vasıtasıyla mı ısıtıldığı, sonradan doğal gazlı sisteme geçilip geçilmediği, apartmanın kalorifer tesisatının çalıştırılmasından davacının

sorumlu olup olmadığı, bu konuda ateşçi belgesinin olup olmadığı araştırılmalı, davalı apartman yönetimi bulunmasa dahi ilgili apartmana ait dava konusu dönemle ilgili gelir-gider ve karar defteri, ödeme belgeleri gibi kayıtlar varsa getirilmeli, bu kayıtlar üzerinde davacının işe alınması, işten çıkarılması, varsa davacıya yapılan ödemeler vb. konularda inceleme yapılmalı, uyuşmazlık konusu husus hiç bir kuşku ve tereddüte yer vermeyecek şekilde tespit olunmalı ve tüm deliller toplandıktan elde edilecek sonuca göre karar verilmelidir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararın **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgisine iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

07.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.